

Spis treści

Wstęp	11
Rozdział 1	
Governance w uniwersytecie	23
1.1. Wprowadzenie	23
1.2. Czym jest <i>governance</i> ?	24
1.3. <i>Academic governance</i> jako ład akademicki	30
1.4. Zewnętrzny i wewnętrzny ład akademicki	33
1.5. Typologie ładu akademickiego	42
1.5.1. Typologia Baldrige’a	42
1.5.2. Model Clarka	45
1.5.3. Typologia Brauna-Merriena	50
1.5.4. Typologia McNaya	53
1.5.5. Typologia Olsena	56
1.5.6. Typologia Dobbinsa, Knilla, Vögtle	60
1.5.7. Typologia Capano	65
1.5.8. Typologia Whitleya	68
1.6. Ewolucja ładu akademickiego – od uniwersytetu Humboldta do uniwersytetu korporacyjnego	72
1.7. Podsumowanie	78
Rozdział 2	
Ład akademicki z perspektywy nowego zarządzania publicznego	81
2.1. Wprowadzenie	81
2.2. „Rządzenie bez rządu” jako paradygmat zarządzania publicznego	82
2.3. Menedżeryzm jako implementacja nowego zarządzania publicznego w sektorze szkolnictwa wyższego	88
2.4. Prorynkowa transformacja uniwersytetu	93
2.5. Czy uniwersytet korporacyjny może być wciąż uniwersytetem?	102
2.6. Alternatywne koncepcje zarządzania sektorem publicznym i sterowania sektorem szkolnictwa wyższego	117

2.6.1. Współzarządzanie publiczne	117
2.6.2. Neoweberyzm	119
2.7. Podsumowanie	120

Rozdział 3

Teorie ładu akademickiego	123
----------------------------------	------------

3.1. Wprowadzenie	123
3.2. Teoria agencji	125
3.2.1. Problem agencji w relacjach wewnątrz korporacyjnych	125
3.2.2. Problem agencji w sektorze szkolnictwa wyższego	126
3.3. Teoria służebności	131
3.3.1. Altruizm stewarda <i>versus</i> oportunizm agenta	131
3.3.2. Uniwersytet jako „dobry steward” zasobów publicznych	132
3.4. Teoria interesariuszy	134
3.4.1. Organizacja jako koalicja grup interesów	134
3.4.2. Trzecia misja uniwersytetu z perspektywy teorii interesariuszy	135
3.5. Teoria zasobowa	139
3.5.1. Kontrola nad zasobami jako mechanizm alokacji władzy	139
3.5.2. Autonomia uniwersytetu a zależność od zasobów	141
3.6. Teoria neoinstytucjonalna	145
3.6.1. Wpływ środowiska instytucjonalnego na organizacje	145
3.6.2. Uniwersytety jako „organizacja instytucjonalna”	152
3.7. Teoria uwarunkowań kulturowych	156
3.7.1. Wpływ kultury na instytucje ładu społecznego	156
3.7.2. Kultura a tożsamość instytucjonalna uniwersytetu	159
3.8. Teoria cybernetyczna	164
3.8.1. Cybernetyczna koncepcja sterowania organizacjami	164
3.8.2. Uniwersytet cybernetyczny	165
3.9. Teoria polityczna	167
3.9.1. Państwo jako kreator instytucji ładu publicznego	167
3.9.2. Rola uniwersytetów w procesach kreowania publicznego ładu instytucjonalnego	168
3.10. Teorie ładu akademickiego a teorie ładu korporacyjnego	169
3.11. Podsumowanie	174

Rozdział 4

Instytucje ładu akademickiego	175
--------------------------------------	------------

4.1. Wprowadzenie	175
4.2. Organy władzy uczelni	176
4.2.1. Organy jednoosobowe	177
4.2.2. Organy kolegalne	179
4.2.3. Organy nadzorczo-doradcze	184

4.3.	Kodeksy dobrych praktyk akademickich	190
4.4.	Polityka wynagradzania	199
4.5.	Transparentność uniwersytetów	215
4.6.	Rankingi akademickie	224
4.7.	Interesariusze	244
4.8.	Instytucje w narodowych systemach ładu akademickiego	251
4.8.1.	Holandia – system napoleoński	252
4.8.2.	Finlandia – system Humboldtowski	258
4.8.3.	Australia – system anglosaski	264
4.9.	Instytucje w systemach ładu akademickiego i ładu korporacyjnego	275
4.10.	Podsumowanie	278

Rozdział 5

Doskonałość jako akademicki wymiar dokonań uniwersytetów 281

5.1.	Wprowadzenie	281
5.2.	Doskonałość akademicka a misje uczelni publicznych	283
5.3.	Doskonałość akademicka – jak mierzyć dokonania uniwersytetu?	285
5.3.1.	Perspektywy pomiaru dokonań uniwersytetów	285
5.3.2.	Skuteczność	289
5.3.3.	Efektywność	290
5.3.4.	Efektywność zasobowa	294
5.3.5.	Efektywność instytucjonalna	296
5.4.	Metody oceny doskonałości akademickiej	298
5.4.1.	Bibliometria w ocenie dokonań naukowych	298
5.4.2.	Uniwersytet światowej klasy z perspektywy rankingów akademickich	308
5.4.3.	Doskonałość akademicka a zarządzanie strategiczne uczelniami	324
5.4.4.	<i>Data Envelopment Analysis</i>	331
5.4.5.	Stochastyczna analiza graniczna	337
5.5.	Dokonania uniwersytetu w świetle teorii ładu akademickiego	342
5.6.	Podsumowanie	346

Rozdział 6

Ład akademicki a reforma systemu szkolnictwa wyższego w Polsce 349

6.1.	Wprowadzenie	349
6.2.	Reformy ładu akademickiego	352
6.3.	Kierunki zmian instytucjonalnych struktur władz uniwersytetów	356
6.3.1.	„Twardy” menedżeryzm	356
6.3.2.	„Miękki” menedżeryzm	364
6.4.	Ewolucja logiki instytucjonalnej w <i>Ustawie 2.0</i> – propozycje reform	371
6.4.1.	Reformy z perspektywy teorii ładu akademickiego	371
6.4.2.	Instytucje ładu akademickiego w reformowanym systemie szkolnictwa wyższego	381
6.4.3.	Doskonałość akademicka	392

10 Spis treści

6.5.	Uniwersytet w nowym środowisku instytucjonalnym – wyniki badań	395
6.5.1.	Struktury władzy w zreformowanym uniwersytecie	395
6.5.2.	Rada uczelni jako nowy organ władzy	396
6.5.3.	Wydział w strukturach władzy uczelni	398
6.6.	Podsumowanie	409
Zakończenie		413
Bibliografia		419
Spis tabel		467
Spis rysunków		469